

Vstup pplk. Brabce do literatury

Bylo nebylo. Na filozofické fakultě UK studovali v druhé polovině 80. let dva studenti. Tedy, ono jich tam studovalo několik tisíc, ale asi jen oni dva o tom napsali román. Jmenuje se Hrdinové.

JIRÍ PEŇÁS

Jde o román humoristický, ba chvílemi opravdu vtipný, ačkoli jej autoři obdařili z alibistických důvodů (ze skromnosti bych je nepodezíral) podtitulem „humoristický román bez vtipu“.

Vtipnost knihy je obecně srozumitelná, přesto jí nejlépe porozumí ti, kteří na oné fakultě v té době studovali též. To je případ autora tohoto článku, který v knize navíc vystupuje jako postava jménem Slunéčko, který je už po druhé vyhozen z vojenské katedry, což byla pravda. Tato okolnost zabraňuje, aby (Slunéčko) o knize napsal standardní a nestrannou recenzi. Na druhé straně má jakožto přímý účastník do věci a do situací v knize popisovaných jaksi bezprostřední vzhled, byť třeba již roky zamžený.

Tak tedy, autoři knihy Petr Luňák a Marek Pečenka studovali v letech 1984–1989 na oné fakul-

tě historii (Luňák) a češtinu a historii (Pečenka). Oba se vyznačovali značnou cílevědomostí a pilností, která však měla své meze. Oba pomýšleli na profesi historika, snad že by i zůstali na fakultě, ale zároveň si byli dobře vědomi toho, že i na sklonku normalizace by pro to museli učinit kompromisy, které se jim učinit přičilo.

Taková je tedy výchozí situace hlavního hrdiny, studenta Richarda Míči, který se opravdu značně podobá Luňákovi, což tu píšu se znalostí věci. Vyznačuje se totiž tím, že stále své okolí otravuje svou vášní pro operu, ve které se nejspíš opravdu vyznal. Snaží se i s její pomocí získat přízeň studentky anglistiky Lucie, která je ovšem zdrženlivá a nakonec mu pláchne za oceán s jakýmsi Kanaďanem. Slunéčko byl tehdy svědkem těchto dramatických dějů a může potvrdit, že tím byl předobraz opravdu zasažen, i když jinak se vyznačoval vyrovnaností až protivně příkladnou...

Katedra historie FF UK, na níž Richard píše diplomovou práci, je zpodobněna jako místo, kde se vyskytují intrikáni, podivínské historičky, ustrašenci a více či méně konformní cynici. Čtenáři jen trochu sečtělému je po pár stránkách jasné, že oba autoři velmi dobře znali Amisova *Šťastného Jima*, v němž hlavní hrdina James Di-

Titul knihy je odkazem na jeden slavný román české literatury. Není snad nutné prozrazovat, o který jde...

xon opovrhne svými kolegy, ale nesmí to dávat najevo. Přes tuto literární inspiraci lze tvrdit, že líčení je docela realistické a jen nepatrně nadsazené. Znalec odhalí pár skutečných osobností, které to, v případě, že by knihu četli, poznají možná též a moc radosti mít nebudou. K jejich útěše je nutné konstatovat, že ani na jiných katedrách to nebylo v té době lepší. Třeba české literatury... O ní však bohužel zatím podobně zábavný

román nevznikl, což je škoda a měl by se toho někdo ujmout.

Děj není v knize úplně podstatný, ale jakýsi se tam objevuje. Richard, který se snaží držet odstup pozorovatele a do ničeho se příliš nehme, je vtažen do plánu vedoucího katedry Drábka, který po něm chce, aby na blížícím se sjezdu režimních historiků přednesl oportunní prohlášení. Richard se snaží z nepříjemné situace jak jen možno vykrotit, což není vůbec jednoduché, neboť Drábek je úlisný a vytrvalý. Richard je vůbec poněkud štvaneč, neboť po něm jde i vilná předsedkyně SSM jménem Pavelka, která ho vydírá, dnes by se řeklo harasuje ho (od tehdy neznámého slova harassment). Na její identitu se budu muset ještě autorů přepat...

Richard je tedy v situaci poněkud překerní. Poměry však pomalu spějí k listopadu '89, jenže ještě nikdo netuší, kdy to bude. Richard chodí na protivládni demonstrace, což mu může Slunéčko dosvědčit. Schází se s přáteli v přílehlých fakultních hospodách a vede s nimi protistátní řeči, což dosvědčují rovněž. Při jednom sezení sepiší petici za udělení Nobelovy ceny Václavu Havlovi, s níž příliš mezi spolužáky neuspějí, ale i tak stojí za to ji připomenout. V románu má tato epizoda jistou stavební funkci, neboť ji štvaneč

Richard zamění za koncept konformního prohlášení, z čehož vznikne řada komických situací. Slunéčko si naopak pamatuje, že petici ve skutečnosti odnesli Evě Kantůrkové a pár dní nato ji přečetli na Svobodné Evropě. To ale jen pro pořádek.

Kromě toho všeho ale studenti navštěvovali zmíněnou vojenskou katedru, což ale nečinili dobrovolně, nýbrž s hrůznou vidinou dvou let v kasárnách (absolvent po dvou letech katedry šel jen na jeden). Přínosem oné zkušenosti byl kontakt s bizarními lidskými typy, jež se mezi „lampasáky“ zhusta vyskytovaly. Vynikal mezi nimi zvláště poddůstojník Miroslav Brabec, který v knize vystupuje pod svým jménem. Tento zavalitý muž, vyznačující se podivuhodnou brutální lstivostí a záľudností kombinovanou s falešnou „tátovskou“ dobromyslností, přičemž obě polohy zcela nevypočítatelně obměňoval, se stal za svého aktivního pedagogického života legendou. Ve vojenských kapitolách *Hrdinů* je tento přízrak zobrazen velkolepým, přitom realistickým stylem. Už v tom lze spatřovat kulturní přínos knihy obou výtečníků.

Petr Luňák, Marek Pečenka. Hrdinové
Vydalo Dokořán. 294 stran.